

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

Învierea Ta, Hristoase Mântuitorule, toată lumea a luminat!

EDITORIAL

Dimensiunea istorică a Învierii lui Iisus Hristos

Învierea lui Iisus Hristos este evenimentul minunat care aduce un nou sens vieții, istoriei și lumii întregi. Tot ceea ce a realizat Mântuitorul în decursul scurtei Sale vieți pământești, de doar 33 de ani, a culminat cu realitatea Învierii. Întreaga Sa învățătură, lucrare și manifestare a condus încă de la momentul exprimării acestora spre culmea luminoasă a evenimentului Învierii Sale celei de a treia zi din mormânt.

Deși Învierea lui Iisus Hristos reprezintă acest apogeu al vieții și învățaturii Sale, acesta nu a fost receptat la fel de toți cei care au luat cunoștință de el. Încă din primele momente ale actului Învierii s-a încercat contestarea acestui eveniment, așa cum relatează Evanghelia. După Învierea Domnului, cei care făceau de strajă la mormântul lui Iisus, constatând realitatea Învierii, căci trupul lui Iisus nu mai era în mormânt, s-au dus să relateze arhierilor cele întâmplate. „Și adunându-se ei (arhierii n.n.) împreună cu bătrânii au ținut sfat, au dat bani mulți ostașilor, zicând: Spuneți că ucenicii Lui, venind noaptea, L-au furat pe când noi dormeam. Și de se va auzi aceasta la dregătorul, noi îl vom îndupleca și pe voi fără grijă vă vom face” (Matei 28, 11-14). Evident, că această stratagemă a fariseilor și cărturarilor, care doreau să conteste Învierea lui Iisus Hristos, nu a avut sorți de izbândă, întrucât evidența Învierii Sale era mult mai presantă și copleșitoare, încât ea să poată fi anihilată de detractorii de totdeauna ai lui Iisus Hristos. Atitudinea fariseilor a constituit începutul contestării adevărului Învierii, care, mai apoi, de-a lungul secolelor, s-a tot reeditat până în vremurile de astăzi.

De aceea, fiecare epocă trebuie să pună în lumină cu tot mai mare forță spirituală și argumentativă, realitatea acestui act mântuitor, pentru ca adevărul Învierii lui Iisus Hristos să lumineze istoria și viețile oamenilor.

Învierea lui Iisus Hristos cu trupul reprezintă un eveniment cu consecințe

directe asupra învierii tuturor oamenilor, la cea de-a doua venire a Domnului. Trupul înviat al lui Iisus Hristos nu a fost pur și simplu acel trup pe care Domnul L-a purtat în viața Sa pământească, ci un trup transfigurat, schimbat, prin puterea Sa cea dumnezeiască, așa cum mărturisește Sfântul Apostol Pavel: „Cât pentru noi, cetatea noastră este în ceruri, de unde și așteptăm Mântuitor, pe Domnul Iisus Hristos, Care va schimba la înfățișare trupul smereniei noastre, ca să fie asemenea trupului slavei Sale, lucrând cu puterea ce are de a-și supune Siesi toate” (Filipeni, 3, 20-21).

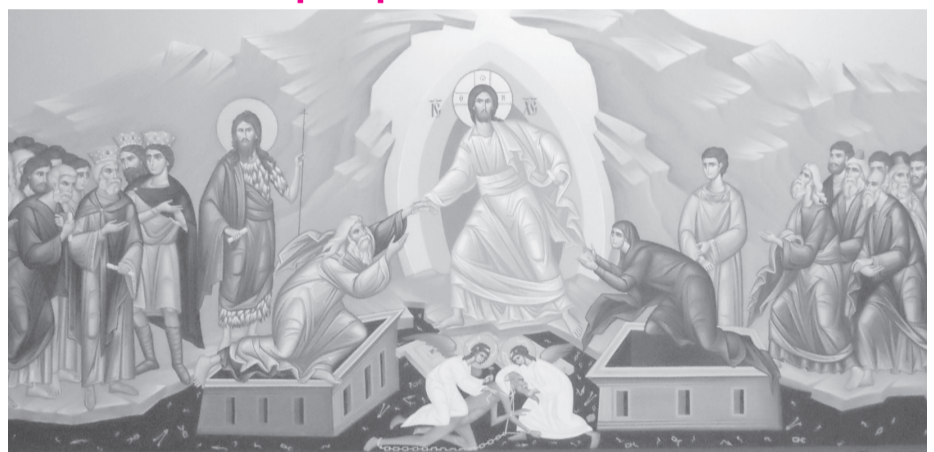
Evenimentul Învierii lui Iisus Hristos este unic și excepțional, pentru că prin el Dumnezeu a vrut să spargă spirala stricăciunii și a morții, deschizând o altă perspectivă pentru oameni și pentru întreaga creație. Altfel spus, Învierea lui Hristos nu poate fi explicată prin legile naturale, ci el este dintr-un alt plan, ce transcende istoria și natura.

O întrebare esențială se pune în acest context: un eveniment ce nu poate fi explicat printr-o cauzalitate naturală, istorică, neavând analogie cu fenomenele naturale, poate avea, totuși, o atingere cu istoria? Adică, poate fi el caracterizat drept fenomen sau act istoric? La această întrebare s-au străduit să răspundă de-a lungul timpului mai mulți teologi. Răspunsul multora dintre ei a fost, că deși Învierea lui Iisus Hristos nu este produsul fenomenelor naturale, istorice, el este, totuși, legat de istorie, în sensul că la el au participat, ca martori, diferite persoane. Deși Învierea lui Iisus Hristos este un fenomen meta-istoric, el are atingere cu istoria și cu viețile oamenilor, întrucât aceștia au participat la realitatea lui, în calitate de martori ai Învierii. Un teolog român, referindu-se la aspectul istoric al Învierii lui Hristos, afirmă că „dacă persoanele cărora le-a apărut Hristos Cel înviat sunt persoane istorice, prin ele s-a putut verifica

Continuare în pagina 2

Pr. Ioan TULCAN

De pe pământ la cer

Iubitului cler, cinului monahal și dreptcredincioșilor creștini, binecuvântare, bucurie și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Domnul Iisus Hristos în Duhul Sfânt

HRISTOS A ÎNVIAT!

Cinstiți credincioși și credincioase,

Trezirea făpturii din amorțeala iernii face să simțim suflarea primăverii, dar și aceea că ea înseamnă prezența Duhului Sfânt peste creația întregă în culmea căreia se află ființa omenească. Dacă anotimpul toamnei se referă la creația lumii, iar cel al iernii la cel al îmbătrânirii, cel al primăverii aduce speranța plinătății vieții.[1] „Anotimpul acesta – spune Sfântul Grigorie de Nyssa – este la hotarul dintre două anotimpuri, între tristețea iernii și împărțirea de roduri în timpul verii. De aceea vestește limpede că au trecut relele, dar nu arată încă în chip desăvârșit roadele virtuții, ci le prevestește pentru timpul cuvenit, când va veni vara. Și știi, ce înțelege prin vară cuvântul Domnului, când zice „Secerișul este sfârșitul veacului” iar acum arată speranțele înflorind prin virtuți, al căror rod, cum zice prorocul, se va arăta la vremea sa.”[2] În același context un mare ierarh adresa credincioșilor următoarele cuvinte: „De răsuflul cald al cerului primăvăratec se topește zăpada și gheața; pământul se dezvește și se îmbracă în haină verde; pe pomi se ivesc flori și frunze; flori de primăvară înfloresc, iar păsările își cântă cântecele. Când firea înconjurătoare intră în primăvară, atunci la noi în lumea ortodoxă sosește anotimpul bisericesc numit Păresimile, adică Postul Mare. Chiar Părinții și învățătorii veacurilor începătoare ale creștinătății au numit acest răstimp sfințit al Sfințelor Păresimi primăvara sufletului. Uitați-vă, cât de multă asemănare este între primăvara firii și primăvara sufletului nostru drept credincios. Primăvara firii este timpul

deșteptării din somnul iernii, de înnoire și de împodobire cu frumusețe scliptoare potrivită numai primăverii... Este vremea deșteptării din somnul păcatelor, a înnoirii sufletești și a împodobirii sufletului cu fapte bune... Revărsare de bucurie sfântă în noaptea de Sfintele Paști, necuprinsă de nici un cuvânt omenesc, este presimțământul acelei primăveri veșnice, a aceluia Paști din Împărăția Cerească pe care-l vor sărbători cu Domnul toți fiii Lui cei credincioși” [3]. De la cele pământești, privind și timpul și spațiul, sărbătoarea poartă cugetul spre cele cerești, așa cum lămurește și cântarea bisericească de la începutul slujbei Sfintei Învierii: „Ziua Învierii, popoare să ne luminăm! Paștile Domnului, Paștile! Că din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos – Dumnezeu ne-a trecut pe noi...” și alta „Să ne curățim simțirile și să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiată lumină a Învierii...”[4] Armonia lumii dovedește prin părțile constitutive că întreaga lucrare dumnezeiască este într-o unitate ce duce la desăvârșire. Binele și frumosul, principii călăuzitoare pentru lume încă din vechime, trebuie să țintească scopul vieții însăși, adică deplina comuniune cu Dumnezeu și cu semenii. O abatere care și-ar avea pricina principală doar în libertatea omenească ar atinge toată buna rânduială. Parcurgerea celor dintâi pagini ale Sfintei Scripturi atrage luarea aminte asupra căderii omului din starea în care Creatorul său l-a așezat, că aduce și atingerea a tot ceea ce îl înconjoară. Raiul pierdut a făcut loc muncii trudnice a unui pământ presărat cu spini și pâlămidă.[5] Astfel, atât omul cât și întreaga creație cere aducerea la starea de la început; iar aceasta cu puțință doar prin jertfa Mântuitorului.

Iubiți frați și surori în Hristos Domnul,

Readucerea întregii făpturi la starea cea dintâi se cuvenea a se face prin însuși

Continuare în pagina 2

† TIMOTEI

ARHIEPISCOP al ARADULUI

*Pastorală la Învierea Domnului 2019

Din sumar

► Școala perșilor și iubirea dumnezeiască
pagina 2, prof. Amalia Stana

► Știri
pagina 4

Dimensiunea istorică a Învierii lui Iisus Hristos

Urmare din pagina 1

după toate regulile metodei istorice, dacă nu modul Învierii lui Hristos și caracteristicile trupului Lui înviat, în orice caz faptul Învierii” (Pr. prof. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă, ediția a III-a, vol. II*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 2003, p. 168).

Dimensiunea istorică a faptului Învierii ne trimite cu gândul, la aceea, că deși Învierea lui Hristos nu este un produs al istoriei umanității, evenimentul însuși are atingere cu istoria. Aceasta, în sensul că Învierea Domnului deschide istoria omenirii spre veșnicie, spre realitățile de dincolo de imanența istoriei. Mai mult decât atât, Învierea lui Hristos este un fel de germene, care

transfigurează energiile oamenilor din puterea ce izvorăște din Domnul Cel înviat. Mormântul gol al lui Iisus Hristos cheamă omenirea la o adâncă reflecție asupra sensului vieții, în general, și asupra deschiderii acestui sens spre orizonturile veșniciei, deschise de Învierea lui Iisus Hristos.

Așadar, cercetarea din punct de vedere istoric a Învierii lui Iisus Hristos poate ajunge până la mormântul gol, în care a fost așezat trupul mort al lui Hristos Cel răstignit pe cruce și până la cei care au fost martorii Învierii lui Hristos: femeile mironosițe, Apostolii Domnului, Luca și Cleopa, și până la toți aceia, cărora li s-a arătat Iisus Hristos Cel înviat din morți.

De asemenea, realitatea actului Învierii Domnului are atingere cu istoria, întrucât

acest eveniment revarsă peste lume noi puteri și deschide acesteia noi orizonturi, arătând că istoria nu este statică, ci dinamică, că ea nu este în mod mecanic cuprinsă în mod exclusiv în procesele automate ce se derulează în ea, ci că ea este deschisă spre puterile de dincolo de istorie, cu care ea conlucrează, spre desăvârșirea ei.

Din acest punct de vedere, oamenii au o șansă excepțională de a se deschide realității Învierii, pentru ca să poată primi prin ea multă lumină și bucurie, sens deplin al vieții într-o nădejde a revelării scopului suprem al oamenilor și al istoriei, care este acela de a pregăti cerul și pământul cel nou al Împărăției (vezi: Apocalipsa 21, 1 u.).

„Oamenii L-au condamnat pe Dumnezeu la moarte, Dumnezeu însă, prin învierea Lui, îi condamnă pe oameni la nemurire. În locul loviturilor pe care L-le-au dat oamenii, El îi îmbrățișează; în locul ocărilor, El le împărtășește binecuvântări; în locul morții, El le dă nemurirea. Nicidecum oamenii n-au arătat ură față de Dumnezeu ca atunci când L-au răstignit, și nicidecum Dumnezeu n-a arătat iubire față de oameni ca atunci când a înviat. Oamenii au vrut să-L facă pe Dumnezeu muritor, El însă, prin învierea Lui, i-a făcut pe oameni nemuritori.”

(Sfântul Iustin Popovici)

De pe pământ la cer

Urmare din pagina 1

Cuvântul lui Dumnezeu, Fiul Tatălui și desăvârșit prin Duhul Sfânt. Toate au fost făcute prin Cuvânt, iar Acesta întrupat a împlinit misiunea dreptății divine. Lucrarea Sfintei Treimi de restaurare a omului și a întregii creații se săvârșea spre îndumnezeirea aparținătoare planului dumnezeiesc. Răscumpărarea alunecării lui Adam celui dintâi se putea face doar prin unirea tainică a firii omenești cu cea dumnezeiască, în Adam cel Nou sau cel de-al doilea, Iisus Hristos Domnul. Scriind despre facerea lumii, Sfântul Vasile cel Mare precizează că îndeplinește rostul unui călăuzitor pentru a arăta „minunile ascunse ale acestei mari cetăți. Aceasta era vechea noastră patrie; din ea ne-a izgonit demonul, ucigașul omului, când a luat în robie pe om cu momelile sale. Vei vedea în această cetate facerea cea dintâi a omului, dar și moartea, care îndată ne-a cuprins pe noi; moartea pe care a născut-o păcatul, primul născut al demonului, cauza răului. Te vei cunoaște atunci pe tine însuși; te vei cunoaște că ești din pământ cu firea, dar operă a mâinilor lui Dumnezeu; prin puterea pe care o ai ești cu mult în urma necuvântătoarelor, dar ești rânduit conducător al celor necuvântătoare și neînsuflite; ești inferior prin construcția trupului tău, dar, prin bogăția rațiunii puternic să te înalți până la cer.” [6] În același sens părintele Dumitru Stăniloae spune: „omul își dă seama că și natura își datorează existența rațională nu lui sau ei, ci are origine superioară comună omului și ei, raționalitatea ei răspunzând rațiunii lui.” [7] Încă mai arată: „Cuvântul lui Dumnezeu care a creat lumea, imprimând în ea rațiunile Sale ca un tot unitar, făcându-se Om și depășind prin jertfa de Sine egoismul adus în umanitate de durerile răutății și de libertatea lor pusă în slujba mândriei și învingând ca urmare forțele descompunerii (coruperii) materiei și morții cu trupul a omului, va scoate deplin la arătare și va duce

la eficiență deplină unitatea armonioasă a rațiunilor creației, care își are temeiul în El. Prin aceasta va aduce și unificarea prin iubire a umanității în El, împreună cu tot universul, devenit transparent la maximum pentru El și între oameni. El se va face astfel transparent prin toate persoanele și lucrurile, ca fundamentul lor ipostatic, umplându-le de lumina sensului lor, de viață și de iubirea unificatoare. Acestea vor fi trăite în mod conștient de oameni. De aceea, prin ei și în ei vor fi și străvezii în gradul cel mai neîndoielnic. Dar în gradul suprem s-au făcut străvezii în umanitatea lui Hristos Domnul. Căci în El se face străveziu ipostasul dumnezeiesc al Cuvântului, fundamentul unitar al creației și de aceea și factorul unificator al ei, prin întruparea prin crucea Sa pentru noi, prin învierea și readucerea materiei în Sine la incoruptibilitatea (nesticăciunea) pentru noi și pentru tot universul. El va reunifica în Sine creația nu numai ca realitate orizontală și verticală, ci cu toată istoria ei pozitivă... Și nefericit va fi cel care nu va fi văzut de nimeni, ca unul ce nu a făcut altuia vreun bine. Dar și mai nefericit va fi pentru că prin aceasta n-a rodit în el nici o dragoste pentru nimeni și de aceea nu o va putea simți nici atunci. Aceasta va fi în întunericul singurătății, iar ceilalți în lumina comuniunii.” [8] Vedem astfel cum întreaga fire participă la viața religioasă, cel credincios reprezentând călăuzitorul spre ținta pe care însăși pronia dumnezeiască o prevede. Imnografia bisericească este un indicativ edificator în această privință. Spre exemplificare e potrivită o referire la cea prevăzută de slujbele Sfințelor Pătimiri ale Mântuitorului, între care stihira: „Toată făptura s-a schimbat de frică, văzându-Te pe Tine Hristoase, pe cruce răstignit. Soarele s-a întunecat și temelile pământului s-au cutremurat. Toate au pătimit împreună cu Tine, Cel ce ai zidit toate...” [9] Asemenea și imnele de slăvire a Învierii Domnului. De pildă: „Acum toate s-au

umplut de lumină: și cerul și pământul și cele dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos întru Care s-a întărit” sau „Ieri m-am îngropat împreună cu Tine Hristoase; astăzi mă ridic împreună cu Tine, Cel ce ai înviat. Răstignit-m-am ieri împreună cu Tine, Însuși împreună mă preamărește, Mântuitorule, întru împărăția Ta.” [10] La fel stihul „Astăzi toată făptura se veselește și se bucură, că Hristos a înviat și iadul a prădat.” [11] Așa cum lămurște unul din dascălii citați, în solidaritate cu lumea înnoită vor fi și trupurile înviate, în baza argumentului că Dumnezeu n-a creat nimic în zadar. [12] „Această refacere a creației se face pentru a corespunde frumuseții celor înviați.” [13] Concludent este ceea ce un cunoscut teolog spune că Învierea Domnului este un eveniment de sens cosmic și prin aceasta lumea, ca și omul, e deja transformată de slava cerească și, oarecum într-un chip tainic deja a dobândit o dumnezeire nouă; deja ea poartă în germene nemurirea. Imnografia cântă pe Cel ce a înviat și cu El lumea pe care a luminat-o împreună cele pământești cu cele cerești. [14] Ceea ce se impune în conștiința fiecăruia e strădania integrării în viața Bisericii, ea cuprinzând întreaga lume, capul fiind Însuși Iisus Hristos Domnul.

Dreptmăritori creștini și creștine,

În legătura celor spuse la început e de menționat că slujba Prohodului Domnului Îl cântă ca pe o Primăvară dulce, [15] numire cu înțeles adânc pentru o existență mereu reînnoită în perspectiva eternității. Primăvara, într-adevăr se referă la întreaga lume, omul înălțat pe cele mai înalte culmi ale creației reprezentând încoronarea lucrării divine. Tot pământul se sfințește prin munca sa. Îndeosebi se cunoaște că lumea satelor este aplecată cu precădere spre această strădanie. Pentru Biserica noastră anul acesta este consacrat satului românesc, precum și celor care potrivit unui proverb sfințesc locul prin jertfelnicia lor. Ne rugăm

ca primăvara harului dumnezeiesc să se așternă mereu peste sânguina lor. Întărind voința de a lucra în continuare largul câmp al cerințelor pământești, neuitând însă pe cele cerești, să aducem mulțumire lui Dumnezeu pentru cele dobândite până acum, sporind darul Său pentru a urca de la pământ spre cer, de la cele trecătoare la cele veșnice spre slava Lui, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Amin.

NOTE:

[1] Cf. Pr. Victor Aga, Dicționar enciclopedic, Timișoara, 1935, p. 261.

[2] Cf. Matei 13, 39, Tâlcuire amănunțită la Cântarea Cântărilor, în Scrieri, partea întâia, Col. Părinți și Scriitori Bisericești, nr. 29, trad. Pr. D. Stăniloae, și pr. I. Buga, București, 1982, Omilia V, p. 182;

[3] Mitropolit Nicolae Krutički, Cuvântări bisericești, trad. Pr. Nicolae M. Popescu, București 1953, vol. 3, p. 196 – 203;

[4] Sfântul Ioan Damaschinul, Canonul Învierii, cânt. 1, irmos și stih. 1;

[5] Facerea 3, 6-19;

[6] Sfântul Vasile cel Mare, Omilia la Hexaimeron, în Scrieri, partea întâia, Col. Părinți și Scriitori Bisericești, trad. Pr. D. Fecioru, București, 1986, Omilia a VI-a, cap. I, p. 132;

[7] Chipul nemuritor al lui Dumnezeu, Craiova, 1987, p. 307;

[8] Idem, p. 386 – 387;

[9] Stihovna Deniei din Joia Pătimirilor și stihira Vecerniei din Vinerea Pătimirilor Domnului;

[10] Sfântul Ioan Damaschin, o.c., cânt. a 3-a, stih 1 și 2;

[11] Idem, o.c., cânt. a 9-a, stih 9;

[12] Pr. Prof. Dr. D. Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, București, 1973, vol. 3, p. 401 – 402;

[13] Idem, Ibidem;

[14] Nicolae Arseniev, Biserica răsăriteană, trad. Arhiereu Tit Simedrea, București, 1929, p. 20;

[15] Starea a treia, stih 13;

„Școala Altfel” la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad

Cu prilejul praznicului Învierii Domnului, sărbătoare a bucuriei, a luminii și a biruinței vieții, colegiul de redacție al publicației „Calea Mântuirii” vă urează să aveți parte de alese bucurii, iar Iisus Hristos Cel înviat să reverse asupra tuturor lumina, pacea și mântuirea Sa.

Sărbători fericite, cu binecuvântare și bogate împliniri!

Ziua Învierii, să ne luminăm, popoare! Paștile Domnului, Paștile! Că din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos-Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce cântăm cântare de biruință.

(Uthrenie, Canonul Învierii, Cântarea a I-a)

Hristos a înviat din morți. Acum toate s-au umplut de lumină: și cerul și pământul și cele dedesubt. Deci, să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos, întru Care s-a întărit.

(Uthrenie, Canonul Învierii, Cântarea a III-a)

Joi, 18 aprilie 2019 elevii clasei a VIII-a a Școlii Gimnaziale Horia, aflați în săptămâna „Școala Altfel”, au vizitat Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad. Tinerii, însoțiți de dirigența lor, profesoara de Religie Adela Murg, au fost întâmpinați cu căldură de către decanul acestei instituții de învățământ teologic superior, Pr. Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, și de către membrii corpului didactic. Scopul acțiunii a fost introducerea acestor copii aflați la vârsta alegerii unui drum în viață în atmosfera de rugăciune și studiu a acestui așezământ de formare a teologilor în vederea slujirii Bisericii lui Hristos.

Călăuzele tinerilor au fost

Părinții Profesori Conf. Univ. Dr. Lucian Farcașiu și Lect. Univ. Dr. Tiberiu Ardelean, care le-au arătat aula facultății, sălile de curs, de lectură, bibliotecile și cabinetul de muzică, vorbindu-le despre istoria acestei venerabile instituții și despre

pregătirea pe care o oferă în prezent studenților ei.

Din partea secretariatului facultății musafirilor li s-a oferit ceai și dulciuri de post.

Pr. Lucian FARCAȘIU

Școala perșilor și iubirea dumnezeiască

Ninive, episcop și apoi ascet care a alcătuit trei cărți despre dumnezeiasca lucrare a singurătății. A scris trei lucruri care nu au fost de mulți acceptate, iar când a ajuns la bătrâneți adânci, trupul său a fost așezat, în mănăstirea din Shabur. A fost un mare învățător al Bisericii, a cărui experiență vorbește mereu noilor generații.

O temă deosebit de dezvoltată în tradiția siriacă a fost **tema iubirii dumnezeiești**.

Gândirea teologică a **Sfântului Isaac Sirul** este dominată de ideea că **Dumnezeu este iubire**. Iubirea dumnezeiască depășește puterea de înțelegere omenească și se reflectă în acțiunea Sa în lume. Sfântul Isaac spune: „În tot ce face El nu e nimic care să nu fie în întregime milă, iubire și compasiune, acesta e alfa și omega în tot ce-L poartă.”

Iubirea a fost principalul motiv pentru care Dumnezeu a creat universul și întreaga creație. Dumnezeu e dincolo de timp, de spațiu, de orice minte și simțire a ființelor create. El este milostiv și răbdător, îndurând cu blândețe necuviințele, păcatele și fărădelegile, cumplitele blasfemii ale demonilor și oamenilor ticăloși. Dumnezeu se revelează în creația Sa, permanent, iar iubirea Sa se află la temelia universului. Iubirea dumnezeiască proniază lumea și o călăuzește la slăvitul sfârșit când va fi „mistuită” în întregime.

Voia lui Dumnezeu abundă de iubire, care este izvorul principal a tot ceea ce există în univers: „El locuiește în lumina firii Lui; a vrut ca făptura creată să se apropie de norul luminos al slavei Sale veșnice; a dat cununa veșniciei Lui creației pe care a făcut-o, a făcut ca întreaga plinătate a ceea ce a așezat să se împărtășească de veșnicia Împărăției Lui, Ființă, Domn, înălțat mai presus de orice lucru introdus ulterior, a cărui voință e izvorul tuturor firilor, din Care lumile, creaturile și firile se revarsă ca dintr-un izvor fără număr și fără margini.”

Dumnezeu nu este numai Creator ci și „Părinte adevărat, Care covârșește în marea Lui dragoste nemăsurată, toată dragostea părintească.” Dumnezeu are o neîncetată purtare de grijă pentru toți locuitorii ei: pentru îngeri și demoni, oameni și animale. Purtarea de grijă a Lui fiind universală și-i îmbrățișează pe toți. Iubirea lui Dumnezeu este în egală măsură revărsată asupra tuturor. Sfântul Isaac Sirul spunea: „Nu există nici o fire care să fie prima sau ultima în creație... tot așa nici în iubirea Lui față de ele nu este înainte sau după, nici mai mult sau mai puțin, ci așa cum cunoașterea Lui e continuă și egală, tot așa și iubirea Lui e continuă și egală față de toți.”

Iubirea lui Dumnezeu nu este mică față de îngerii care au căzut, față de demoni. În Dumnezeu nu există ură sau resentiment susține Sfântul Isaac, în schimb Dumnezeu acționează față de noi în modalitățile în care El știe că vor fi avantajoase pentru noi, fie prin intermediul lucrurilor care cauzează suferință, fie prin cele care aduc alinare, bucurie sau întristare.

Dumnezeu îi iubește la fel pe toți oamenii atât pe cei drepti cât și pe cei păcătoși, fără a face deosebire între ei. Dumnezeu știa de viitoarea viață în păcat a oamenilor înainte să o creeze și totuși a adus-o la existență. Dumnezeu cunoaște toate persoanele cum sunt ele și cu toate acestea iubirea lui față de ele, nu se schimbă. Chiar și atunci când omul face fapte vrednice de pedeapsă, Dumnezeu îl pedepsește pe om din iubire și de dragul mântuirii acelei persoane și nu din răzbunare. Dumnezeu îi respectă omului liberul arbitru. Imaginea lui Dumnezeu ca Judecător este cu totul umbrită la Isaac de imaginea lui Dumnezeu ca Iubire și Milă. După Isaac milostivirea e incompatibilă cu dreptatea. Mila depășește toată dreptatea.

„Precum un bob de nisip nu se pune în cumpănă cu o mare greutate de aur, așa trebuința de judecată dreaptă a lui Dumnezeu nu se pune în cumpănă, în privința

asemănării, cu mila Lui. Greșelile tuturor oamenilor sunt ca un pumn de nisip căzut în mare, în asemănare cu pronia și mila lui Dumnezeu, și precum nu se înfundă un izvor ce curge îmbelșugat de un pumn de țărână, așa nu este biruită mila Făcătorului de răutatea făpturilor” spune Sfântul Isaac Sirul.

Sfântul respinge ideea de răzbunare a lui Dumnezeu așa cum este înfățișat în Vechiul Testament, ca un Dumnezeu care pedepsește pe cei păcătoși: „(...) care pedepsesc pe copii pentru vina părinților ce Mă urăsc pe Mine, până la al treilea și al patrulea neam.” În Noul Testament se aduce în discuție imaginea unui Dumnezeu mult milostiv și plin de îndurare: fiul risipitor este iertat în totalitate de Tatăl care nu-i reproșează absolut nimic și îl pune din nou la cinstea inițială: i se dau haine scumpe și frumoase, i se dă inel scump în deget, i se face un mare ospăț, este sărutat și îmbrățișat cu dragoste, este primit ca un adevărat fiu, imagine confirmată de Însuși Fiul Lui Dumnezeu, Iisus Hristos. Și mai mult prin întruparea Fiului Lui Dumnezeu, din iubire pentru noi păcătoșii, Hristos a murit pentru păcatele noastre, ca noi crezând în El să dobândim viață veșnică. Așadar un mare teolog spunea: „Temele de Dumnezeu din dragoste, și nu din pricina numelui aspru ce I se dă.”

Deoarece Dumnezeu este iubire ținta desăvârșirii noastre este iubirea desăvârșită față de aproapele nostru. Dobândind o inimă milostivă, ne asemănăm cu Dumnezeu. O inimă milostivă se roagă neîncetat pentru toți oamenii și pentru întreaga creație.

Iubirea lui Dumnezeu îmbrățișează totul fără a face discriminare între sfinți și păcătoși între îngeri și demoni, căci fiecare ființă creată e prețioasă în ochii Lui, și fiecare poate afla în El un părinte iubitor. Și chiar dacă noi ne îndepărtăm de Dumnezeu, El nu se îndepărtează de noi, ci ne poartă în Inima Lui plină de milostivire.

Prof. Amalia STANA

O parte din evrei au îmbrățișat creștinismul, apoi el, s-a extins și la alte popoare precum perșii, care aveau ca religie zoroastrismul. Tocmai de aceasta în primele patru secole creștine, primii creștini perși au suferit grele persecuții din partea clerului zoroastrian. Siriaca, limba care se vorbea în Persia este un dialect al aramaicii, a limbii lui Iisus. Traducerea în primele trei secole a Evangheliilor în siriacă (siriaca veche) reflectă originea semitică a creștinismului, mai exact decât o face originalul grecesc, reflectă un limbaj biblic mult mai fidel, decât a făcut-o tradiția bizantină.

În Persia au existat și școli în care principala materie de studiu era Sfânta Scriptură, cum este cea de la Edessa, întemeiată în secolul al IV-lea numită „Școala perșilor” și închisă în 489, din ordinul împăratului Zenon. Ea a fost mutată totuși la Nisibe la sfârșitul secolului al V-lea și a devenit una dintre principalele centre teologice și spirituale ale Bisericii Persiei. Pentru a studia Biblia în Persia s-au făcut tot felul de traduceri. De exemplu au fost traduse comentariile lui Teodor de Mopsuestia care folosea metoda antiohiană de interpretare literală a textului Scripturii. După o perioadă s-a folosit metoda alegorică a lui Origen, școala având un alt conducător.

Teologia în Persia s-a dezvoltat mult și singurul reprezentant „în veacul de aur al literaturii creștine siriene, cunoscut în lumea întreagă, a fost **Isaac din**

ȘTIRI

Duminica Floriilor sărbătorită la Catedrala Arhiepiscopală din Arad

În ziua Praznicului Intrării Domnului în Ierusalim, 21 aprilie 2019, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a oficiat Sfânta Liturghie în Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime” din Arad, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Din sobor au făcut parte: Pr. Simion Mladin, eclesiarhul catedralei, Pr. Gheorghe Gogan, Pr. Mircea Cricovean, Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector bisericesc, Arhid. Florin Sirca, inspector școlar, Arhid. Alexandru Tiulea.

Cuvântul de învățătură al Chiriarhului a fost pus sub titlul „Sfânta Taină a Mirului” (cf. citirilor scripturistice ale praznicului: Filipeni 4; Ioan 12), în care este afirmată întreita misiune a Mântuitorului: învățătoarească, de Profet trimis de Dumnezeu; preoțească, ca și aducător a jertfei pentru lume și împărătească, ca și biruitor asupra răului pentru dobândirea Împărăției cerurilor. În Vechiul Testament cei care aveau această misiune primeau ungera sfântă. În Sfânta Evanghelie a praznicului, înainte de relatarea intrării triumfale a Mântuitorului în Ierusalim, înscrie și ungera Sa cu mir de nard, în casa lui Lazăr cel înviat, mort fiind de patru zile, lămurind totodată ucenicilor Săi legătura dintre acest act și jertfa Sa pentru mântuirea lumii, urmată de învierea din morți care arată victoria definitivă asupra morții, reînnoirea întregii firi a omului și a naturii, cheazășia vieții veșnice, de unde rezultă și îndemnul pentru fiecare a avea purerea pe Domnul în trăirea duhovnicească, potrivit Apostolului zilei. În acest context este anunțată și sfințirea Marelui Mir în Joia Mare a Săptămânii Patimilor Mântuitorului.

Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de către corul Catedralei Arhiepiscopale din Arad, condus de către diac. Laviniu Morariu.

Credincioșii prezenți, la ieșirea din sfânta biserică, au primit ramuri de salcie care au fost sfințite.

Slujire Arhierească la hramul Parohiei Arad-Grădiște II

În Duminica Floriilor, 21 aprilie 2019, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica cu hramul „Intrarea Domnului în Ierusalim”, din Parohia Arad-Grădiște II, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Din sobor au făcut parte Arhim. Teofan Mada, vicar eparhial, Arhid. Mircea Proteasa, consilier economic, Pr. paroh Viorel Roja, Pr. pensionar Viorel Merlușcă, Pr. pensionar Ioan Florea, Arhid. Gheorghe Lehaci. În cuvântul de învățătură Preasfinția sa a vorbit celor prezenți despre Praznicul Intrării Domnului în Ierusalim care reprezintă ultima intrare a Mântuitorului în Cetatea Sfântă înainte de pătimirile, răstignirea, moartea și învierea Sa din morți. Ierarhul a amintit că pericopa evanghelică ce se citește în această zi de

praznic ne pune înainte nu doar icoana prieteniei cu Lazăr cel înviat a patra zi de la moartea sa, ci și pe cele două surori ale lui Lazăr, precum și tabloul sumbru ce îl evidențiază pe Iuda, care mai apoi avea să-L vândă. Intrarea Domnului în Ierusalim reprezintă mergerea Sa de bunăvoie spre pătimire și moarte, iubirea Sa smerită față de oameni, iar participarea noastră la această sărbătoare și la întreaga viață liturgică a Bisericii preînchipuie intrarea noastră în Ierusalimul cel ceresc după ce săvârșim pelerinajul vieții pământești, a subliniat Preasfinția Sa.

În cadrul slujbei, Preasfințitul Emilian a sfințit ramurile de salcie care mai apoi au fost împărțite credincioșilor.

După Sfânta Liturghie, Ierarhul a sfințit icoana „Intrării Domnului în Ierusalim”, achiziționată prin grija părintelui paroh Viorel Roja și așezată pe frontispiciul bisericii.

La finalul Sfintei Liturghii, Părintele Paroh a mulțumit Preasfințitului Emilian Crișanul pentru bucuria ce le-a prilejuit-o prin participarea la acest prim hram al bisericii precum și tuturor credincioșilor prezenți.

Concertul Coralei preoților Arhiepiscopiei Aradului la Catedrala din Arad

În seara zilei de joi, 18 aprilie, în Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime” din Arad în prezența și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop, Dr. Timotei Seviciu, după slujba de seară, în absida dreaptă, cei treizeci și unu de părinți ai Coralei preoților din Arhiepiscopia Aradului, însuflețiți de dragoste pentru muzica de cor, dirijați de inimosul părinte arhidiacon Dr. Tiberiu Ardelean, i-au introdus pe credincioșii prezenți în duhul Postului Mare.

Corala preoților a fost înființată în anul 2010, la 4 februarie, în ziua când s-au împlinit 85 de ani de patriarhat al Bisericii Ortodoxe Române, la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Seviciu, fiind alcătuită din preoți din întreaga eparhie arădeană, cu aptitudini muzicale deosebite, pasionați de arta corală.

Prezentarea concertului a fost făcută de părintele Petru Ursulescu, de la Parohia Micălaca-Nouă, care a spus că privesc și cântările interpretate sunt expresia pocăinței omului căzut în păcat, dar care are posibilitatea pocăinței, a întoarcerii lui la Dumnezeu.

Privesc și cântările interpretate de Corala preoților reprezintă strigătul omului ce caută restabilirea comuniunii pierdute cu Dumnezeu prin păcat, evocând jertfa Mântuitorului pentru mântuirea noastră izvorâtă din iubirea dumnezeiască. În prima parte a concertului au fost interpretate cinci cântări specifice acestei perioade, Condacul „Suflete al meu”, „Mai marii popoarelor”, „Doamne, răbdând toate”, „Până când Doamne mă vei uita?”, „Ușile pocăinței”, și „Miluiește-mă, Dumnezeu”

În partea a doua a concertului Coralei preoților din Arhiepiscopia Aradului au fost interpretate patru privesc deosebite, „Stihira a II-a”, „Miluiește-mă, Doam-

ne, când sunt strâmtorat”, „Cămara Ta, Mântuitorul meu” și „Oratoriul”.

Ca o încununare a întregii serii a venit cuvântul Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop, Dr. Timotei, care a subliniat faptul ca această perioadă este benefică pentru curățarea sufletului, constituind un moment deosebit în urcușul pe scara virtuților spre a ne bucura cu adevărat de Lumina Sfântă a Învierii lui Hristos.

Concert preapascal la Catedrala Arhiepiscopală din Arad

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscop al eparhiei Aradului, în seara zilei de 19 aprilie, a avut loc un concert cu numele „Acestea zice Domnul” în Catedrala Arhiepiscopală din Arad.

Concertul a fost susținut de „Grupul Vocal Trifon Lugojan”, grup format în strana Catedralei în anul 2011 la inițiativa lui Roz Marinel, cântăreț la strana Catedralei și a bunului său prieten Sfetcu Sebastian. Numele acestui grup vocal vine de la marele profesor Trifon Lugojan, fost compozitor și profesor de muzică bisericească ortodoxă din Arad care a contribuit în mod decisiv la proiectul de uniformizare a muzicii bisericești arădene, realizând notația muzicală pentru toate slujbele cultului liturgic ortodox, în conformitate cu melosul liturgic interpretat în bisericile ortodoxe din județul Arad.

Concertul a fost prezentat de Arhid. Alexandru Tiulea, slujitor la Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime”, acesta le-a vorbit celor prezenți despre importanța și frumusețea cântării corale.

În programul cultural-artistic s-au interpretat lucrări de: N. Lungu, D. Bortneanșchi, Gh. Cucu, Gh. Mandicevschi, Ch. W. Gluck și Sabin Drăgoi, din repertoriu făcând parte cântările: „Cămara Ta”, „Stihira a II-a”, „Până Când”, „Doamne pe noi miluiește-ne”, „Miluiește-mă Dumnezeu”, „Și era la ora a șasea”, „Deschideți mari ale cerului porți” și „Acestea zice Domnul”, soliști: Sofia Daiana, elevă la liceul de arte Sabin Drăgoi și Iordăchescu Marian, elev la Seminarul Teologic Ortodox din Arad. Pe lângă aceste cântări corale, cei prezenți au auzit și câteva privesc precum: „Pe Domnul lăudați-l”, solist: Carla Maria Girigan și „Unde să mă duc eu Doamne?”, soliști: Carina Pirtea și Sfetcu Sebastian.

La final pr. Simion Mladin, eclesiarhul Catedralei Arhiepiscopale, a mulțumit grupului coral pentru frumosul concert susținut, dar și celor prezenți.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.